

ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ *Xylella fastidiosa* (Wells et al.)-ΞΥΛΕΛΛΑ
(20/9/2022)

Ενημέρωση σχετικά με την κατάσταση του Επιβλαβούς Οργανισμού Καραντίνας *Xylella fastidiosa* (Well and Raju) στην επικράτεια της ένωσης.»

Αποτροπή της εξάπλωσης του επιβλαβή οργανισμού

(Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης Τμήμα Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου)

(Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2031, Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2019/2072 & 2020/1201 σχετικά με μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης του οργανισμού *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) στην Ένωση.

«Σχετικά έγγραφα : (KATEYΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΑΚΡΟΣΚΟΠΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΤΟΥ ΜΠΕΝΑΚΕΙΟΥ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ Η ΜΗ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ ΛΟΓΩ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΦΥΤΟΠΑΘΟΓΟΝΟ ΒΑΚΤΗΡΙΟ ΚΑΡΑΝΤΙΝΑΣ *Xylella fastidiosa*) <http://www.bpi.gr> & το ενημερωτικό φυλλάδιο *Xylella fastidiosa* (Ξυλέλλα) του Υπ. Α Α & Τρ (έκδοση 4/ 2^{ος})2016 και εκδόσεις 2018 , έγγραφο του Υπ. Αγ. Αν. & Τρ. αρ, πρωτ. 11723/157423 14-11-2018 , 9203/223650-10-9-2019 ,1737/44758/10-2-2020 , 9350 / 274238 19/9/2022 »& (έγγραφο 134347/1084 - 31/05/2021 της ΠΑΜΘ -Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής -Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας)

Ο επιβλαβής οργανισμός (βακτήριο) *Xylella fastidiosa* εμφανίστηκε για πρώτη φορά στην Ευρώπη το 2013 στην Περιφέρεια Apulia, της επαρχίας του Lecce της Ιταλίας , όπου καταγράφηκαν τεράστιες καταστροφές σε ελαιώνες. Έκτοτε έχει εντοπισθεί και σε άλλες περιοχές της Ιταλίας καθώς και σε άλλα κράτη μέλη , όπως στη Γαλλία , σε θερμοκήπιο καλλωπιστικών, στην Ισπανία σε οπωρώνες Αμυγδαλιάς και στην Πορτογαλία. Επίσης ένα νέο είδος, το *Prunus armeniaca* αποτελεί νέο ξενιστή του στελέχους του φυτοπαθογόνου βακτηρίου». Το 2019 επιβεβαιώθηκαν για πρώτη φορά 24 νέα θετικά δείγματα και αναγνωρίστηκαν πέντε νέα είδη φυτών ξενιστών του φυτοπαθογόνου βακτηρίου (*Dimorphotheca Hill*, *Erigeron karvinskianus* DC., *Laurus nobilis* L., *Medicago arborea* L., *Olea europea* L.), στην Περιφέρεια της Προβηγκίας- Άλπεις-Κυανής Ακτής της Γαλλίας , καθώς και άλλα δέκα νέα είδη φυτών που προσβλήθηκαν στην Πορτογαλία , περιφέρεια του Πόρτο .

Το 2022 η Γαλλία ενημέρωσε για την αλλαγή της προσβεβλημένης ζώνης στη διοικητική περιφέρεια της Οξιτανίας (Occitanie) και της Προβηγκία-Άλπεις-Κυανή Ακτής (PACA).

Η Πορτογαλία επιβεβαίωσε την εμφάνιση της *Xylella fastidiosa* subsp. *fastidiosa* τον παθότυπο ST2 σε συμπτωματικά φυτά *Elaeagnus angustifolia*. Ο παθότυπος ST2 του βακτηρίου διαπιστώθηκε πρώτη φορά στο έδαφος της Ένωσης και είναι υπεύθυνο για την εμφάνιση της ασθένειας του Pierce στα αμπέλια στις Η.Π.Α.. Επιπλέον τον Ιούνιο διαπιστώθηκε για πρώτη φορά η *Xylella fastidiosa* subsp. *multiplex* σε φυτά *Citrus sinensis* στην οριοθετημένη περιοχή και έπειτα από εκτεταμένη έρευνα βρέθηκαν προσβεβλημένα αρκετά είδη *Citrus* συμπεριλαμβανομένων των *Citrus limon*, *C. Paradise*, *C. reticulata* και *C. sinensis*.

• **ΕΥΡΟΣ ΞΕΝΙΣΤΩΝ -ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ**

Το παθογόνο γενικά έχει πολύ μεγάλο εύρος φυτών ξενιστών , ποωδών και δενδρωδών, καλλιεργούμενων και αυτοφυών φυτών. Προσβάλλει διάφορα καλλιεργούμενα φυτά (μεγάλης καλλιέργειας, καρποφόρα δένδρα, αμπέλι, καλλωπιστικά , αυτοφυή φυτά και δασικά δένδρα) Εγκαθίσταται και πολλαπλασιάζεται στα αγγεία του ενεργού ξύλου. Τα συμπτώματα που προκαλούνται από το βακτήριο ποικίλλουν ανάλογα με το φυτό ξενιστή.

Γενικά, καθώς το βακτήριο προσβάλλει τα αγγεία του ξύλου και εμποδίζει τη μεταφορά νερού και ανόργανων θρεπτικών στοιχείων, τα ασθενή φυτά εκδηλώνουν συμπτώματα μαρασμού, νέκρωσης (καυαλίσματος) και ξήρανσης του φυλλώματος, ακολουθούμενα τελικά από την πλήρη νέκρωση του φυτού.

Σημειώνεται ότι είναι δυνατόν να υπάρχουν προσβεβλημένα φυτά του ίδιου είδους με ή χωρίς συμπτώματα

- **ΤΡΟΠΟΙ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ**

Οι κυριότεροι τρόποι να εισαχθεί το παθογόνο σε μία περιοχή είναι με τα φυτά προς φύτευση και με τα μυζητικά έντομα φορείς, (της οικογένειας των Cicadidae και Cercoprida , κοινώς τζιτζικάκια) που λειτουργούν ως φορείς του βακτηρίου συμπεριλαμβανομένης και της περίπτωσης των εντόμων φορέων που ενδέχεται να μεταφερθούν πάνω στα φυτά.

Όμως σε μεγάλες αποστάσεις γίνεται με μολυσμένο πολλαπλασιαστικό υλικό (φυτά προς φύτευση).

- **ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΦΥΤΩΝ** (έγγραφο 134347/1084-31/05/2021 της ΠΑΜΘ- Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής -Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας)

«Όλα τα φυτά προς φύτευση απαιτείται να συνοδεύονται από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο (φ.δ.), όπως ορίζεται στη φυτοϋγειονομική νομοθεσία [Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2019/2072].

Τα φυτά-ξενιστές τού *X. fastidiosa* που εισάγονται από τρίτες χώρες απαιτείται να συνοδεύονται κατά την εισαγωγή τους από πιστοποιητικά φυτοϋγείας που να καλύπτουν τις απαιτήσεις περί το *X.fastidiosa* (β σχετικό). Στη συνέχεια η διακίνηση των ανωτέρω φυτών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γίνεται μόνο με τη συνοδεία φυτοϋγειονομικού διαβατηρίου, το οποίο εκδίδεται στο Σημείο Εισόδου, ή με τη συνοδεία επικυρωμένου αντιγράφου τού πιστοποιητικού φυτοϋγείας έως το σημείο έκδοσης τού φυτοϋγειονομικού διαβατηρίου και μόνο εντός της Επικράτειας του αντίστοιχου Κράτους-Μέλους [άρθ. 94 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031].

Παραδείγματα:

α) Φυτά προς φύτευση προελεύσεως τρίτης χώρας (π.χ. Τουρκία) οφείλουν να συνοδεύονται κατά την εισαγωγή τους από πιστοποιητικό φυτοϋγείας (π.φ.). Στη συνέχεια για να διακινηθούν οπουδήποτε στην Ελλάδα πρέπει να συνοδεύονται από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο (φ.δ.) που θα εκδοθεί από την αρμόδια ΔΑΟΚ του Σημείου Εισόδου, ή θα συνοδευτούν με επικυρωμένο αντίγραφο του πιστοποιητικού φυτοϋγείας μέχρι τον τόπο στον οποίο θα εκδοθεί το φυτοϋγειονομικό διαβατήριο. Αν φυτά με προέλευση τρίτης χώρας εισέρχονται στην Ελλάδα μέσω κράτους-μέλους Ε.Ε. (π.χ. Βουλγαρία), απαιτείται να συνοδεύονται απαραίτητως από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο. (φ.δ.)

β) Φυτά προς φύτευση που παράγονται στην Ελλάδα συνοδεύονται από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο (φ.δ.)

γ) Φυτά προς φύτευση προελεύσεως Κράτους-Μέλους Ε.Ε. για να διακινηθούν στην Ελλάδα οφείλουν να συνοδεύονται από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο (φ.δ.) (ελιά, άλλα καρποφόρα δένδρα, καλλωπιστικά, κηπευτικά φυτά).

δ) Καλλωπιστικά φυτά του ευρωπαϊκού καταλόγου ξενιστών του *X. fastidiosa*, προελεύσεως Ελλάδας ή άλλου Κράτους-Μέλους διακινούνται με της συνοδεία φ.δ.»

- .....
- Λόγω της μεγάλης σοβαρότητας αυτού του επιβλαβή οργανισμού και σύμφωνα με την φυτοϋγειονομική νομοθεσία της χώρας μας , αποτελεί υποχρέωση όποιων εμπλεκόμενων όπως φυτώρια, σημεία πώλησης καλλωπιστικών φυτών και πολλαπλασιαστικού υλικού, παραγωγών, συνεταιρισμών, γεωπόνων , τεχν. γεωπονίας , δασολόγων , δασοπόνων του δημοσίου και ιδιωτών, τελωνιακών, Δήμων και εργολάβων δημοσίων κηποτεχνικών έργων , να γνωστοποιούν αμέσως στην αρμόδια Φυτοϋγειονομική αρχή της περιοχής τους , οποιαδήποτε ύποπτη εμφάνιση επιβλαβών οργανισμών ή συμπτωμάτων.

- Παρακαλούμε για την άμεση ενημέρωση της υπηρεσίας Φυτοϋγειονομικού ελέγχου της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης -Τμήμα Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου -Διοικητήριο Ξάνθη στα τηλέφωνα : 2541 3 50190 - 50189- 191 , στην περίπτωση που διαπιστωθούν ύποπτα συμπτώματα (συμπτώματα «καψίματος» στα φύλλα και ταχύτατη αποπληξία φυτών) ή οτιδήποτε άλλο ανησυχητικό όσο αφορά την Φυτοϋγεία γενικά.

Τονίζεται ότι, στη Χώρα μας μέχρι σήμερα δεν έχει διαπιστωθεί η παρουσία του Xylella fastidiosa. Η πραγματοποίηση των ελέγχων και η διατήρηση της Χώρας απαλλαγμένης από το επικίνδυνο βακτήριο είναι θέμα Εθνικής Σημασίας και Ύψιστου Δημοσίου Συμφέροντος.

Η παρεμπόδιση της εισαγωγής του επικίνδυνου αυτού βακτηρίου στην Χώρα είναι ΕΥΘΥΝΗ ΟΛΩΝ μας.

Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης
Τμήμα Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου